

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання розрахунково-графічного завдання
з дисципліни

“БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК”

*(для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»
напряму підготовки 6.030504 – Економіка підприємства
і для слухачів другої вищої освіти спеціальності
7.03050401 – Економіка підприємства (за видами економічної діяльності))*

Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічного завдання з курсу “Бухгалтерський облік” (для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напрямку підготовки 6.030504 – Економіка підприємства і для слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050401 – Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад.: В. Ф. Петрова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015 – 26 с.

Укладач: к.е.н., доц. кафедри ЕПМГ В. Ф. Петрова

Рецензент: д. е. н., проф. А. Є. Ачкасов

Рекомендовано кафедрою ЕПМГ, протокол № 1 від 29. 08.2015р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1 МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ "БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК".....	5
2 ЗМІСТ ПРОГРАМИ КУРСУ.....	6
3. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ.....	8
4. ВКАЗІВКИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОГО ЗАВДАННЯ.....	9
4.1 Теми для написання теоретичної частини РГЗ.....	9
4.2 РОЗРАХУНКОВА ЧАСТИНА.....	10
ЗАВДАННЯ 1.....	10
ЗАВДАННЯ 2.....	13
ЗАВДАННЯ 3.....	15
ЗАВДАННЯ 4.....	17
ДОДАТОК.....	24
СПИСОК ДЖЕРЕЛ.....	25

ВСТУП

Становлення ринкової економіки в Україні, поява нових господарських структур різних форм власності, розвиток міжнародних економічних зв'язків зумовлюють необхідність удосконалення обліку і контролю як складових частин економічної інформації, необхідної для управління на всіх рівнях.

Бухгалтерський облік є наукою про сутність і структуру господарської діяльності. Економічна сторона бухгалтерського обліку дозволяє розкрити ефективність господарських процесів.

Теорія бухгалтерського обліку як навчальна дисципліна формує систему знань студентів щодо методології та організації бухгалтерського обліку, використання облікової інформації для складання звітності, економічного аналізу, аудиту і контролю, прийняття управлінських рішень.

Предметом дисципліни “Бухгалтерський облік” є загальна теорія бухгалтерського обліку, що дозволяє використати можливості навчального процесу для засвоєння студентами основ бухгалтерського обліку, оволодіння національною методикою формування економічної інформації в системі бухгалтерського обліку й звітності, осмислення економічної суті господарських операцій і процесів, формування елементарних навиків пошуку, оцінки й практичного використання облікової інформації у повсякденній економічній роботі.

Мета методичних вказівок з виконання розрахунково-графічного завдання – допомогти студентам набути навички організації та ведення бухгалтерського обліку, засвоїти методикою рішення завдань.

Завдання, наведені в методичних вказівках, охоплюють питання групування актива підприємства, його капіталу й зобов'язань складання бухгалтерського балансу, відображення господарських операцій підприємств на рахунках бухгалтерського обліку подвійним записом, принципи організації аналітичного обліку, форми бухгалтерського обліку тощо, їх вирішення сприяє розвитку навиків самостійного творчого мислення, підвищує практичну підготовку студентів.

1 МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ..”БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК”

Мета вивчення дисципліни:

формування системи знань студентів з методології та організації бухгалтерського обліку, використання облікової інформації бухгалтерського обліку для складання звітності, економічного аналізу, аудиту і контролю, прийняття управлінських рішень.

Предмет дисципліни: загальна теорія бухгалтерського обліку. Використати можливості навчального процесу для засвоєння студентами основ бухгалтерського обліку, оволодіння національною методикою формування економічної інформації в системі бухгалтерського обліку та звітності, осмислення економічної суті господарських операцій і процесів, формування елементарних навиків пошуку, оцінки й практичного використання облікової інформації у повсякденній економічній роботі.

Місце дисципліни «Бухгалтерський облік» у структурно-логічній схемі навчального плану:

– вивчення дисципліни базується на фундаментальних знаннях з таких дисципліни, як «Економіка підприємства», «Основи комерційної діяльності».

У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

- основні засади, поняття і принципи бухгалтерського обліку;
- сутність і функції обліку в системі управління як підприємством, так і галузями народного господарства;
- методи бухгалтерського обліку та його елементи;
- техніку обліку та його організацію на підприємствах;
- на основі знання методологічних основ складати допоміжні відомості, облікові реєстри, бухгалтерські проводки, Баланс, звітність;
- дотримуватись правил комерційної таємниці та зберігання бухгалтерських документів;
- користуватися нормативними документами, що визначають порядок побудови бухгалтерського обліку.

2 ЗМІСТ ПРОГРАМИ КУРСУ

Тема 1 Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод

Види господарського обліку. Бухгалтерський облік, його сутність, ціль, функції, основні принципи, завдання, вимоги. Облікова політика підприємства.

Предмет бухгалтерського обліку. Об'єкти бухгалтерського обліку. Характеристика методу бухгалтерського обліку і його елементів

Тема 2 Бухгалтерський баланс

Суть, поняття бухгалтерського балансу. Структура та основи побудови балансу. Господарські операції та їх вплив на статті балансу. Типи балансових змін.

Тема 3 Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис

Поняття про рахунки бухгалтерського обліку, їх побудова, форма. Взаємозв'язок рахунків з балансом. Суть плану рахунків бухгалтерського обліку. Сутність подвійного запису. Синтетичні і аналітичні рахунки, їх призначення. Взаємозв'язок синтетичного рахунку з аналітичним. Оборотні відомості.

Тема 4 Оцінювання та калькуляція

Сутність та значення вартісної оцінки. Оцінка об'єктів обліку. Суть калькулювання. Калькуляційний облік.

Тема 5 Документація та інвентаризація, техніка і форми бухгалтерського обліку

Поняття бухгалтерських документів і вимоги до їх складання, їх значення. Організація документопотоку на підприємстві. Організація проведення інвентаризації, її значення і види. Вимоги до проведення інвентаризації.

Форми ведення бухгалтерського обліку, їх загальна характеристика. Облікові реєстри, їх види і форми, значення і сутність

Тема 6 Фінансова звітність

Суть та призначення фінансової звітності. Вимоги до фінансової звітності та її види.

Тема 7 Облік необоротних активів

Основні нормативні документи по обліку основних засобів та нематеріальних активів. Первинні документи обліку основних засобів. Визнання основних засобів. Амортизація та знос основних засобів та нематеріальних активів. Документування господарських операцій. Поняття інших необоротних матеріальних активів.

Тема 8 Облік запасів

Основні нормативні документи з обліку запасів. Загальна характеристика та визначення запасів. Первинна вартість запасів. Особливості обліку запасів. Облік придбання виробничих запасів Синтетичний та аналітичний облік виробничих запасів.

Тема 9 Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості

Порядок організації готівкових розрахунків. Типові первинні форми обліку касових операцій. Безготівкові форми розрахунків. Бухгалтерський облік операцій на поточних та інших рахунках підприємства у банку.

Бухгалтерський облік довгострокової дебіторської заборгованості.

Тема 10 Облік фінансових інвестицій

Основні нормативні документи по обліку інвестицій. Поняття, визначення, оцінка фінансових інвестицій. Документування господарських операцій.

Тема 11 Облік власного капіталу

Облік статутного капіталу і його змін. Облік резервного капіталу. Вилучений капітал – поняття та облік. Облік нерозподіленого прибутку підприємства.

Тема 12 Облік зобов'язань

Поняття та оцінка зобов'язань та розрахунків. Облік розрахунків з покупцями, замовниками та різними дебіторами. Бухгалтерський облік довгострокових зобов'язань.

Тема 13 Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу

Основні нормативні документи з обліку праці та її оплати. Порядок нарахування і виплати заробітної плати. Синтетичний облік розрахунків по оплаті праці. Облік розрахунків з органами соціального страхування і пенсійним фондом.

Тема 14 Облік витрат діяльності підприємства

Загальні підходи до формування та обліку витрат діяльності підприємства. Облік витрат за елементами. Облік адміністративних витрат. Облік витрат на збут.

Тема 15 Облік доходів і фінансових результатів

Основні нормативні документи з обліку доходів і результатів діяльності підприємства. Бухгалтерський облік доходів від операційної діяльності підприємства. Поняття фінансових результатів та порядок їх формування. Облік фінансових результатів діяльності.

3 ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОГО ЗАВДАННЯ

Розрахунково-графічне завдання (далі РГЗ) необхідне для систематизації, закріплення і розширення теоретичних і практичних знань з дисципліни «Бухгалтерський облік». РГЗ дозволяє студентам опанувати необхідними практичними навичками при вирішенні конкретних практичних завдань, самостійної роботи й організації та ведення бухгалтерського обліку, вивчення бухгалтерської документації, відображення господарських операцій підприємств на рахунках бухгалтерського обліку подвійним записом, принципи організації аналітичного обліку, форми бухгалтерського обліку.

Метою виконання РГЗ є закріплення і поглиблення теоретичного матеріалу і практичних навичок з вивчення бухгалтерської документації, відображення господарських операцій підприємств на рахунках бухгалтерського обліку подвійним записом, принципів організації аналітичного обліку та форм бухгалтерського обліку. При виконанні РГЗ студент повинен продемонструвати вміння аналізувати нормативно-правові акти, що регламентують діяльність підприємств при організації та веденні бухгалтерського обліку в Україні.

РГЗ виконують студенти самостійно протягом вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік» з проведенням консультацій з викладачем дисципліни.

Теоретична частина РГЗ включає наступні елементи наукового дослідження:

- практична значущість;
- комплексний і системний підходи до вирішення поставленого завдання;
- використання сучасних теоретичних методологій за даною темою;
- застосування нормативних документів діючого законодавства України та використання ресурсів Інтернет при вирішенні поставленого завдання.

РГЗ повинно містити такі розділи:

1. **Титульний аркуш** включає (див. додаток. А):
  - назву вищого навчального закладу;
  - назву кафедри;
  - назву дисципліни;
  - номер варіанта (тема РГЗ);
2. **Зміст.** Відбиває назву розділів роботи, що розкривають зміст РГЗ. Всі сторінки нумерують (праворуч угорі). Винятком є титульний аркуш, тому нумерацію починають із цифри «2».
3. **Вступ.** Розкриває сутність, значення і мету завдання.
4. **Основна частина.** Відповідає обраній темі, вступу й висновкам РГЗ.
5. **Висновки.** У висновках указують результати розглянутої теми, пропозиції або рекомендації щодо вирішення поставленого завдання.

6. Список літератури. Джерела розміщують за абеткою прізвищ авторів або заголовків. Оформлення виконують в такому порядку:

- нормативно-правові акти (Конституція, Закони, ГОСТ, ДСТУ й т.д.);
- використана література (у т.ч. періодична);
- література іноземними мовами;
- Інтернет джерела з обов'язковою вказівкою, яка інформація міститься на цьому сайті (порталі). Не допускається вказівка пошукових сайтів.

7. Додаток. До додатків можуть входити різноманітні таблиці, ілюстрації, схеми, діаграми та ін. У разі їх наявності оформлення відбувається наступним чином: після списку літератури оформляють окрему сторінку з написом у центрі: „ДОДАТКИ”, номер якої є останнім в обсязі РГЗ. Нумерацію додатків виконують шляхом використання заголовних букв алфавіту (А, Б, В,...), які розміщують праворуч у верхній частині аркуша.

8. Вимоги до оформлення. Обсяг роботи 18-20 друкованих сторінок шрифт Times New Roman, 14, полуторний інтервал; поля: 20мм з усіх сторін. Або РГЗ оформляється згідно з «Методичними вказівкам щодо вимог до затверджених кафедрою.

РГЗ складається з двох частин:

перша частина – теоретична, закріплення теоретичних знань бухгалтерського обліку згідно з вибраною темою;

друга частина – вирішення задач.

4 Вказівки до виконання розрахунково-графічного завдання

Теоретичні питання РГЗ студент виконує згідно з варіантом за останньою цифрою залікової книжки.

4.1 Теми для написання теоретичної частини РГЗ

Варіант 1. Класифікація господарських засобів та джерел їх формування відповідно з національних стандартів бухгалтерського обліку, економічного змісту, призначення та структури.

Форми бухгалтерського обліку, історія їх розвитку. Облікові реєстри, їх сутність та призначення. Управління бухгалтерським обліком в Україні. Облікова політика підприємства.

Варіант 2. Рахунки і подвійний запис. Типи рахунків бухгалтерського обліку. Суть, структура й призначення плану рахунків. Кореспонденція рахунків. Види бухгалтерських проводок. Типи господарських операцій та їх вплив на баланс.

Предмет бухгалтерського обліку та його об'єкти. Склад активів, капіталу, зобов'язань. Бухгалтерський баланс, структура й призначення. Типи змін в балансі, визвані господарськими операціями.

Варіант 3. Метод бухгалтерського обліку, його основні елементи. Господарські процеси та їх відображення в обліку.

Державне регулювання бухгалтерського обліку й фінансової звітності. Предмет бухгалтерського обліку та його об'єкти. Класифікація активів, капіталу та зобов'язень.

Варіант 4. Організація і ведення бухгалтерського обліку на підприємстві. Організація проведення інвентаризації, її значення і види. Вимоги до проведення інвентаризації. Оформлення результатів інвентаризації.

Особливості ведення бухгалтерського обліку на малих підприємствах. Калькуляція і оцінка як метод бухгалтерського обліку.

Варіант 5. Первинна документація господарських операцій, її обробка. Синтетичний та аналітичний облік на підприємстві.

Характеристика і облік господарських процесів. Операційна, фінансова і інвестиційна діяльність.

Варіант 6. Облік основних засобів, нематеріальних активів та інших необоротних матеріальних активів. Облік запасів.

Варіант 7. Облік грошових коштів. Облік короткострокових зобов'язань за розрахунками з банками та іншими позиками. Облік дебіторської заборгованості. Облік зобов'язань за розрахунками.

Варіант 8. Облік праці, її оплати та соціального страхування.

Варіант 9. Облік доходів, витрат, фінансового результату.

Варіант 10. Облік формування і змін статутного фонду. Облік резервного капіталу, вилученого капіталу та нерозподіленого прибутку.

4.2 Розрахункова частина

Номер варіанту студент обирає згідно з останньою цифрою залікової книжки.

Завдання 1

Підприємство має поточний рахунок у банку. Для випуску готової продукції закупаються напівфабрикати: аноди, скло оптичне, прут калібрований, оксид хрому, труби різні, лак, шнур та ін.

Об'єднати активи, капітал і зобов'язання підприємства, що наведені в таблиці 1, за класифікацією господарських засобів і джерелами їх утворення (табл. 2). Підрахувати результати за групами, всього засобів і всього джерел формування засобів.

Таблиця 1 – Господарські засоби підприємства і джерела їх утворення

№ п/п	Найменування активів, капіталу, зобов'язань	Сума, грн. (варіант згідно табл.2)
1	2	3
1	Генератор ультразвуковий	
2	Вентилятор зі строком служби більше одного року	
3	Готова продукція	
4	Аноди цинкові в основному виробництві (незавершене виробництво)	
5	Будівля заводууправління	
6	Заборгованість постачальникам за матеріали	
7	Заборгованість банку за короткостроковими позиками	
8	Будівлі основних і допоміжних цехів	
9	Пила циркулярна зі строком служби більше одного року	
10	Нерозподілений прибуток	
11	Емаль в основному виробництві (незавершене виробництво)	
12	Програмне забезпечення	
13	Виробниче обладнання	
14	Резервний капітал	
15	Заборгованість за отриманими авансами	
16	Запасні частини на складі для ремонту	
17	Оксид хрому в основному виробництві (незавершене виробництво)	
18	Векселя видані	
19	Трубка стальна в основному виробництві (незавершене виробництво)	
20	Опалювальне обладнання зі строком служби більше одного року	
21	Аноди мідні в основному виробництві	
22	Персональні комп'ютери	
23	Заборгованість зі страхування в Пенсійний фонд	
24	Грошові кошти на поточному рахунку у банку в національній валюті	
25	Лакорозприскувач зі строком служби до одного року	
26	Статутний капітал	
27	Лак на складі	
28	Скло оптичне на складі	
29	Спецодяг та спецвзуття на складі	
30	Блоки автономні монтажні на складі	
31	Довгострокові кредити банку	
32	Доходи майбутніх періодів	
33	Заборгованість робітникам з оплати праці	
34	Заборгованість різних підприємств	
35	Заборгованість бюджету	
36	Грошові кошти в касі	
37	Гарантійний резерв	
38	Заборгованість різним підприємствам	

Таблиця 2 – Числові значення згідно з номером варіанту

Номер позиції	Номер варіанта									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	20000	21000	20900	20950	21050	20000	21000	20900	20950	21050
2	130	330	230	280	380	130	330	230	280	380
3	9350	9850	9750	9800	9900	9350	9850	9750	9800	9900
4	1300	1310	1210	1260	1360	1300	1310	1210	1260	1360
5	67800	67820	67720	67770	67870	67800	67820	67720	67770	67870
6	137610	137910	137810	137860	137960	137610	137910	137810	137860	137960
7	60553	60953	60453	60553	60653	60553	60953	60453	60553	60653
8	180338	180388	180288	180338	180438	180338	180388	180288	180338	180438
9	1193	1213	1013	1063	1163	1193	1213	1013	1063	1163
10	10200	10500	10400	10450	10550	10200	10500	10400	10450	10550
11	12670	12770	12570	12620	12720	12670	12770	12570	12620	12720
12	9920	9970	9820	9870	9970	9920	9970	9820	9870	9970
13	359880	359930	359730	359780	359880	359880	359930	359730	359780	359880
14	1400	2400	2200	2250	2350	1400	2400	2200	2250	2350
15	23500	24000	23000	23100	23200	23500	24000	23000	23100	23200
16	18106	19106	19056	19156	19256	18106	19106	19056	19156	19256
17	20724	20924	20904	20954	21054	20724	20924	20904	20954	21054
18	28000	28500	28400	28450	28550	28000	28500	28400	28450	28550
19	31310	31510	31480	31530	31630	31310	31510	31480	31530	31630
20	4285	4385	4335	4385	4485	4285	4385	4335	4385	4485
21	1500	1700	1600	1650	1750	1500	1700	1600	1650	1750
22	92800	92900	92700	92750	92850	92800	92900	92700	92750	92850
23	8203	8303	8103	8153	8253	8203	8303	8103	8153	8253
24	22409	22509	22309	22359	22459	22409	22509	22309	22359	22459
25	857	957	907	1007	1107	857	957	907	1007	1107
26	438900	439200	439100	439150	439250	438900	439200	439100	439150	439250
27	1700	1800	1600	1650	1750	1700	1800	1600	1650	1750
28	3450	3550	3500	3550	3650	3450	3550	3500	3550	3650
29	3400	3500	3000	3050	3150	3400	3500	3000	3050	3150
30	7249	7749	7649	7699	7799	7249	7749	7649	7699	7799

Продовження таблиці 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
31	123000	123500	123400	123600	123800	123000	123500	123400	123600	123800
32	1700	1900	1800	1850	2050	1700	1900	1800	1850	2050
33	28400	28800	28700	28900	29100	28400	28800	28700	28900	29100
34	22400	22500	22450	22550	22650	22400	22500	22450	22550	22650
35	12300	12500	12400	12350	12650	12300	12500	12400	12350	12650
36	20	120	70	170	270	20	120	70	170	270
37	12350	12450	12250	12550	13050	12350	12450	12250	12550	13050
38	6675	6875	6775	6925	7125	6675	6875	6775	6925	7125

Таблиця 3

Господарські засоби	Сума, грн.	Джерела утворення господарських засобів	Сума, грн.

Завдання 2

1. За даними кореспонденціями рахунків скласти зміст господарських операцій, що відбулися на підприємстві:

Варіант 1

1. Дт301 Кт311.	6. Дт 92 Кт 131.	11. Дт 207 Кт 42.
2. Дт311 Кт601.	7. Дт 91 Кт 209.	12. Дт 661 Кт 641.
3. Дт 301 Кт 372.	8. Дт 92 Кт 661.	13. Дт 311 Кт 301.
4. Дт23 Кт201.	9. Дт 23 Кт 372.	14. Дт 91 Кт 133.
5. Дт 24 Кт 23.	10. Дт 201 Кт 46.	15. Дт 92 Кт 631.

Варіант 2

1. Дт 92 Кт 372.	6. Дт 91 Кт 22.	11. Дт 43 Кт 442.
2. Дт 311 Кт 601.	7. Дт 92 Кт 652.	12. Дт 22 Кт 422.
3. Дт 311 Кт 361.	8. Дт 23 Кт 685.	13. Дт 442 Кт 79.
4. Дт 23 Кт 201.	9. Дт 91 Кт 372.	14. Дт 23 Кт 131.
5. Дт 23 Кт 661.	10. Дт 10 Кт 46.	15. Дт 661 Кт 651.

Варіант 3

1. ДТ 301 КТ 375.	6. ДТ 23 КТ 22.	11. ДТ 661 КТ 301.
2. ДТ 311 КТ 361.	7. ДТ 92 КТ 685.	12. ДТ 311 КТ 374.
3. ДТ 311 КТ 501.	8. ДТ 22 КТ 372.	13. ДТ 443 КТ 40.
4. ДТ 91 КТ 201.	9. ДТ 311 КТ 46.	14. ДТ 23 КТ 631.
5. ДТ 93 КТ 133.	10. ДТ 201 КТ 42.	15. ДТ 311 КТ 422.

Варіант 4

1. ДТ 311 КТ 681.	6. ДТ 92 КТ 22.	11. ДТ 201 КТ 423.
2. ДТ 631 КТ 601.	7. ДТ 23 КТ 661.	12. ДТ 301 КТ 685.
3. ДТ 92 КТ 209.	8. ДТ 23 КТ 685.	13. ДТ 23 КТ 132.
4. ДТ 23 КТ 202.	9. ДТ 102 КТ 46.	14. ДТ 23 КТ 631.
5. ДТ 91 КТ 132.	10. ДТ 204 КТ 46.	15. ДТ 311 КТ 681.

Варіант 5

1. ДТ 312 КТ 632.	6. ДТ 23 КТ 661.	11. ДТ 22 КТ 374.
2. ДТ 301 КТ 361.	7. ДТ 91 КТ 685.	12. ДТ 30 КТ 702.
3. ДТ 311 КТ 641.	8. ДТ 92 КТ 372.	13. ДТ 23 КТ 91.
4. ДТ 92 КТ 209.	9. ДТ 10 КТ 152.	14. ДТ 202 КТ 631.
5. ДТ 23 КТ 22.	10. ДТ 201 КТ 23.	15. ДТ 311 КТ 301.

Варіант 6

1. ДТ 721 КТ 302.	6. ДТ 26 КТ 23.	11. ДТ 301 КТ 46.
2. ДТ 371 КТ 311.	7. ДТ 631 КТ 34.	12. ДТ 311 КТ 74.
3. ДТ 601 КТ 301.	8. ДТ 423 КТ 106.	13. ДТ 443 КТ 43.
4. ДТ 201 КТ 632.	9. ДТ 23 КТ 202.	14. ДТ 641 КТ 311.
5. ДТ 201 КТ 22.	10. ДТ 92 КТ 209.	15. ДТ 93 КТ 22.

Варіант 7

1. ДТ 301 КТ 311.	6. ДТ 12 КТ 154.	11. ДТ 46 КТ 40.
2. ДТ 685 КТ 301.	7. ДТ 79 КТ 92.	12. ДТ 631 КТ 311.
3. ДТ 601 КТ 311.	8. ДТ 10 КТ 46.	13. ДТ 443 КТ 40.
4. ДТ 202 КТ 631.	9. ДТ 43 КТ 442.	14. ДТ 65 КТ 311.
5. ДТ 661 КТ 301.	10. ДТ 99 КТ 209.	15. ДТ 93 КТ 685..

Варіант 8

1. Дт 311 Кт 69.	6. Дт 26 Кт 23.	11. Дт 104 Кт 152.
2. Дт 661 Кт 301.	7. Дт 22 Кт 631.	12. Дт 661 Кт 311.
3. Дт 631 Кт 311.	8. Дт 423 Кт 681.	13. Дт 441 Кт 423.
4. Дт 209 Кт 372.	9. Дт 46 Кт 40.	14. Дт 93 Кт 202.
5. Дт 631 Кт 601.	10. Дт 79 Кт 441.	15. Дт 20 Кт 422.

Варіант 9

1. Дт 311 Кт 422.	6. Дт 22 Кт 631.	11. Дт 371 Кт 311.
2. Дт 301 Кт 311.	7. Дт 24 Кт 23.	12. Дт 311 Кт 501.
3. Дт 631 Кт 311.	8. Дт 91 Кт 209.	13. Дт 46 Кт 40.
4. Дт 641 Кт 311.	9. Дт 422 Кт 40.	14. Дт 93 Кт 661.
5. Дт 151 Кт 201.	10. Дт 92 Кт 22.	15. Дт 20 Кт 631.

Варіант 10

1. Дт 372 Кт 301.	6. Дт 201 Кт 23.	11. Дт 671 Кт 311.
2. Дт 311 Кт 48.	7. Дт 92 Кт 22.	12. Дт 102 Кт 151.
3. Дт 631 Кт 311.	8. Дт 28 Кт 46.	13. Дт 43 Кт 40.
4. Дт 661 Кт 301.	9. Дт 24 Кт 201.	14. Дт 93 Кт 209.
5. Дт 22 Кт 631.	10. Дт 423 Кт 22.	15. Дт 601 Кт 311.

Завдання 3

На підставі журналу господарських операцій (табл. 4):

- визначити типи балансових змін;
- визначити кореспонденції господарських операцій;
- записати господарські операції на рахунки синтетичного обліку, скласти навчальний баланс (табл. 7) та оборотну відомість за рахунками (табл. 6).

У таблиці 5 наведені початкові залишки на рахунках.

Таблиця 4 – Журнал господарських операцій

№ п/п	Назва операції	Тип балансових змін	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
				Дт	Кт
1	2	3	4	5	6
1.	Одержано в касу з банку		40000		
2.	Виплачена заробітна платня		40000		

Продовження таблиці 4

1	2	3	4	5	6
3.	Надійшли від постачальника матеріали		110000		
4.	Оплачено постачальнику за рахунок ссуди банку		60000		
5.	Надійшли від постачальника основні засоби		50000		
6.	Витрачені матеріали на виробництво		120000		
7.	Збільшення статутного капіталу за рахунок прибутку		55000		
8.	Перерахованоно постачальникам в погашення заборгованості		50000		
9.	Повернутаа частина ссуди банку		30000		

Таблиця 5 – Початкові сальдо на рахунках

Стаття балансу	Номер варіанту									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Основні засоби	310000	310000	311000	311000	311000	311000	312000	311000	307700	311000
Статутний капітал	120000	120100	121000	122100	120600	123600	124600	121500	120300	122000
Виробничі запаси	60000	60100	60000	61100	59600	62600	62600	60500	59300	61000
Короткострокова ссуда	160000	160100	161000	162100	160600	163600	164600	161500	160300	162000
Виробництво	19000	19100	20000	21100	19600	22600	23600	20500	19300	21000
Розрахунки з оплати праці	45000	45100	46000	47100	45600	48600	49600	46500	45300	47000
Касса	1000	1100	2000	3100	1600	4600	5600	2500	4600	3000
Нерозподілений прибуток	255000	255100	256000	257100	255600	258600	259600	256500	255300	257000
Поточний рахунок	190000	190100	191000	192100	190600	193600	194600	191500	190300	192000

Таблиця 6 – Навчальний баланс

№ п/п	Актив	Сума, грн.	Пасив	Сума, грн.
Усього				

Таблиця 7 – Оборотна відомість по рахункам синтетичного обліку

Код рахунку	Назва рахунку	Сальдо початкове		Оборот		Сальдо Кінцеве	
		Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт
Усього							

Завдання 4

При розв'язанні завдання необхідно:

- розкрити схеми рахунків синтетичного обліку і записати на них суми початкових залишків на 1-ше число звітного місяця;
- відкрити журнал реєстрації (табл. 8) господарських операцій згідно з наведеними операціями за місяць (табл. 9) та скласти бухгалтерські проводки;
- підрахувати обороти й вивести залишкове сальдо на рахунках синтетичного обліку;
- за даними рахунків синтетичного обліку скласти оборотну відомість (табл. 10) та навчальний баланс (табл. 11) ;
- скласти при вирішенні завдання розрахунок виробничої фактичної собівартості за даними: 1) залишків витрат в незакінченому виробництві на

початок місяця; 2) витрат на виробництво за місяць; 3) залишків витрат в незакінченому виробництві на кінець місяця.

$$\text{виробнича фактична собівартість} = \text{п.1} + \text{п.2} - \text{п.3.}$$

**Залишки на рахунках синтетичного обліку будівельного управління
на 1-ше число звітнього місяця**

1. Основні засоби	583210
2. Знос основних засобів	87000
3. Матеріали	39340
4. Будівельні матеріали	102000
5. Паливо	28800
6. Малацінні та швидкозношувані предмети	11640
7. Незакінчене виробництво	24000
8. Витрати майбутніх періодів	4560
9. Готова продукція	60000
10. Каса	180
11. Поточний рахунок	108000
12. Розрахунки з постачальниками та підрядчиками	33000
13. Розрахунки з бюджетом за ПДВ	4080
14. Розрахунки з пенсійним фондом	4040
15. Розрахунки із страхування	1000
16. Розрахунки по заробітній платі	50160
17. Розрахунки з різними дебіторами	3000
18. Розрахунки з різними кредиторами	4320
19. Нерозподілений прибуток	109620
20. Статутний капітал	595200
21. Резервний капітал	21000
22. Короткострокові ссуди банку	55300
Усього	?

Таблиця 8 – Журнал господарських операцій

№ п/п	Назва операції	Тип балансових змін	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
				Дт	Кт
	Усього				

Таблиця 10 – Оборотна відомість по рахунках синтетичного обліку

Код рахунку	Назва рахунку	Сальдо початкове		Оборот		Сальдо Кінцеве	
		Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт
Усього							

Таблиця 9 – Господарські операції за звітний місяць

№	Зміст операції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Одержано з поточного рахунку в касу для виплати заробітної плати робітникам і службовцям	50080	50160	50100	45200	44800	49500	42500	50000	49500	47200
2.	Виплачена з каси заробітна плата робітникам і службовцям	50080	50160	50100	45200	44800	49500	42500	50000	49500	47200
3.	Надійшло на поточний рахунок: - від дебіторів за погашення заборгованості; - ссуда банку.	2000 12000	2060 12300	2120 12500	2180 13080	2240 13400	2500 10800	2700 13400	2150 12100	2850 12800	3000 14000
4.	Надійшли на склад матеріали (з ПДВ)	6000	6300	8400	9600	12000	7200	7260	12600	15600	10800
5.	Транспортні послуги за доставку матеріалів (з ПДВ)	200	260	320	380	480	350	270	420	360	230
6.	Відпущено зі складу будівельні матеріали на виконання будівельно-монтажних робіт	74000	78200	78400	80660	82800	72500	64200	75000	82000	67800
7.	Відпущено зі складу паливо: - для виробничих потреб; - для потреб цехів; - для потреб заводу управління.	6000 2000 500	6180 2500 515	6360 2150 520	6540 2180 525	6720 2240 530	8320 2580 545	7200 9200 560	8400 3200 580	9000 4200 600	10000 2500 650
8.	Видано з каси в підзвіт експедитору Савенко Л.	150	170	140	120	110	160	145	135	125	180
9.	Поступило топливо від постачальника (з ПДВ)	4200	5600	8400	7200	7260	9600	10800	12000	12600	13800

Продовження таблиці 9

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
10.	Звіт Савенко Л. за придбані матеріали. Звіт затвержений в сумі	140	155	135	110	105	155	140	130	110	170
11.	Нарахована амортизація основних засобів: - загальновиробничого призначення; - загальногосподарського призначення	500 300	600 350	700 400	800 450	900 360	550 360	660 460	770 560	880 440	990 310
12.	Нараховано за комунальні послуги загально-виробничого призначення	3000	3500	4000	4500	5000	3600	3700	3800	3900	4100
13.	Повернуто в касу залишок невикористаних підзвітних сум експедитором Савенко Л.	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
14.	Нарахована заробітна плата: - виробничим робітникам; - персоналу цехів; - працівникам заводоуправління.	34200 6750 2250	38380 7500 2520	41180 8250 2750	45220 8925 2975	43640 9600 3200	30000 6000 5000	30900 6600 6000	31800 7200 6500	32700 7800 7000	33600 8400 5500
15.	Нараховано на фонд оплати праці	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?

Продовження таблиці 9

16.	Утримано із заробітної плати: - податок з доходу; - податок в соц. фонд;	4802 848	5304 946	5316 974	6209 1011	5813 987	4215 775	4612 788	4602 918	4712 848	4717 853
17.	Нараховано за оренду приміщення загальногосподарського призначення - за звітний місяць; - за наступний період.	200 600	240 720	280 969	320 960	360 1080	230 690	250 750	300 900	340 1020	330 990
18.	Розрахувати загально-виробничі витрати	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
19.	Розрахувати загальногосподарські витрати й віднести на собівартість послуг	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
20.	Оприходована готова продукція	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
21.	Перераховано з поточного рахунку: - органам соціального страхування; - податок з доходу; - постачальникам в погашення заборгованості за матеріали.	10000 4802 20000	12000 5304 21000	13100 5316 27000	12200 6209 24300	10800 5813 25000	11200 4215 31000	14300 4612 26500	9200 4602 48500	11300 4712 22400	13400 4717 26000

22.	Списуються виконані будівельні роботи (фактична собівартість виконаних робіт)	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
23.	Видано замовникам рахунок за виконані будівельно-монтажні роботи	232000	216600	228000	216000	240000	234000	228000	246000	280000	240000
24.	Поступили кошти на поточний рахунок від замовника (див. п.23)										
25.	Визначити розмір ПДВ з виконаних будівельно-монтажних робіт	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
26.	Визначити фінансовий результат від виконаних будівельно-монтажних робіт	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
27.	Залишок незавершеного виробництва за фактичною собівартістю на кінець місяця	20000	21000	22000	21500	21200	21300	21400	23000	20800	20600

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова

Розрахунково-графічне завдання

з курсу “Бухгалтерський облік”

на тему “_____”

Варіант _____

Виконав:

Перевірив:

Харків 2015

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Закон України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" від 16 липня 1999 р. № 966-XIV.
2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291.
3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291.
4. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2000: Пер. з англ. / За ред. С. Ф. Голова. — К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2000. — 1272 с.
5. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 1,2,3,4,5,6,7,8, 9,10,11,12,13, 14,15,16,17,18,19,20,21,25, затверджені наказами Міністерства фінансів України.
6. Білуха М. Т. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. — К., :2000.
7. Бутінець Ф. Ф. Теорія бухгалтерського обліку. Підручник. Частина I, 2. — Житомир, 2000.
7. Грабова Н. М. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посібник/ за ред. Кужельного М. В. 6-е вид., доп. і перероб. — К. : АСК, 2002.
8. Кужельний М. В., Лінник В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: Піручник. — К.: КНЕУ, 2001.
9. Малюга Н. М Теорія бухгалтерського обліку. Збірник задач і вправ: Навч. посібник. Вид. 3-е, перероб. і доп. — Житомир: ЖТТІ, 2000.
10. Сопко В.В. Бухгалтерський облік: Підручник. — К., 2000.
11. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. — К.: „Знання”, 2004

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання розрахунково-графічного завдання
з дисципліни

“БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК”

*(для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»
напряму підготовки 6.030504 – Економіка підприємства
і для слухачів другої вищої освіти спеціальності
7.03050401 – Економіка підприємства (за видами економічної діяльності))*

Укладач **ПЕТРОВА** Валентина Федорівна

Відповідальний за випуск *А. Є. Ачкасов*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарова*

План 2015, поз. 496М

Підп. до друку 03.11.2015 р.

Формат 60 x 84/16

Друк на різнографі

Ум. друк. арк. 1,2

Зам. №

Тираж 50 пр.

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 4705 від 28.03.2014 р.